

SOIDENSUOJELUTYÖRYHMÄN KOKOUS 5/2014

YM027:00/2012

MUISTIO

- Kokousaika:** Tiistai 13.5.2014 klo 10.00 - 15.00
- Kokouspaikka:** Ympäristöministeriö, neuvotteluhuone Kastelli, Kasarmikatu 25, Helsinki ja YM virtuaalihuone
- Paikalla:** Aulikki Alanen, YM, puheenjohtaja
Marja Kokkonen, MMM
Minna Pappila, YM (poissa klo 10.30 – 13.00)
Satu Kalpio, MH
Kaisu Aapala, SYKE, sihteeri
Asta Harju, GTK
Samuli Joensuu, Tapio
Janne Kotiaho, JY
Leena Rinkineva-Kantola, Etelä-Pohjanmaan ELY
Ismo Karhu, PPL (etänä klo 12.00 saakka)
Hannu Ripatti, Metsänomistajien liitto Järvi-Suomi (Tommi Siivosen, MTK, sijaisena)
Risto Sulkava, SLL
Keijo Savola, Luonto-Liitto (klo 12.00 saakka)
- Työryhmän ulkopuolelta:
Olli Autio, Etelä-Pohjanmaan ELY (etänä, klo 13.30 saakka)

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Aulikki Alanen avasi kokouksen klo 10.00. Hyväksyttiin asialista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Viestintä kuntiin Kuntaliiton kautta ei ole vielä edennyt. Aineisto valmistellaan yhdessä maakuntien liittoihin lähtevän tiedotusaineiston kanssa ja Ismo Karhu on tehnyt sitä varten pohjatyön. Alanen totesi, että **tiedotus kuntiin ja maakuntien liittoihin hoidetaan toukokuun aikana**. Leena Rinkineva-Kantola totesi, että ELYjen kuntatiedotuksen kanavat ovat selvityksessä.

Luonnontilaisuusluokituksen pienryhmä täydentää taustamuistion edellisessä kokouksessa sovitun mukaisesti ja toimittaa sen suorukkaselle 30.5. mennessä. Olli Autio muistuttaa pienryhmäläisiä. Käsitellään rypäskohteiden muodostamisen periaatteet kesäkuun kokouksessa.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (8.4.2014) muistio.

3. Kesän 2014 kartoitettavat kohteet

- Pohjois-Pohjanmaan listaan ei tullut muutoksia.
- Kainuussa Vaalan raviinipurosuot ovat uniikkeja koko maassa, ja tähän kohteeseen lisätään vielä Siirasojan ja Valkiaojan raviinisuot. Kainuun kohteet priorisoidaan vielä 1a ja 1b kohteisiin, ja kartoitus aloitetaan 1a kohteista. Priorisoitu lista liitteenä 1.
- Lapin kohdelistasta puuttui viime vuoden listalta kartoittamatta jäänyt Ylitornion Iso Rovavuoma, joka lisättiin listalle.

Hyväksyttiin Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin kohdelistat edellä mainituin muutoksin.

Aikaisemmin hyväksyttyihin listoihin tehtiin vielä seuraavat muutokset:

- Pohjois-Karjalan listalle lisätään Rasva-Kitkasuon koillispuolella oleva suoalue (Lieksa). Pohjois-Karjalan kohdelista, josta käy ilmi mitkä 8.4. hyväksytyn listan kohteista on yhdistetty yhdeksi kohteeksi ja mitkä kohteet on karsittu kokonaan pois on liitteenä 2.
- Uudenmaan listalle lisätään Kirkkonummen Soidensuo ja Vihdin Villurinsuo.
- Hämeessä kahden kohteen (Kyyvärö-Kastanajärvi Hämeenlinna ja Pörrösaarenjoki Tammela) rajausta on supistettu. Neljä kohdetta (Matkolampi Hämeenlinna, Tammensillan luhdat ja Hanhilonoja-Pitkäkorpi Janakkala, Torajärvi-Pätinkiharju-Paunuvuori Tammela) siirretään varakohteiksi.
- Keski-Suomen listalle lisätään viisi kohdetta (Kiviperän korpi Saarijärvi, Huhtimäen korpi Keuruu, Kohisenvanpuro-Pitkäjärvenpuro Kinnula, Suihkolanneva-Kella-ahonneva Pihtipudas, Lokalampi-Majalahti Uurainen, Housujärvi-Heräsuo Jämsä).

Kaikkien ELY-alueiden kartoitettavien soiden kohdelistat on nyt käyty läpi ja hyväksytty. Kartoitettavia kohteita on noin tuhat. Toivottiin, että kohteet nimetään tässä vaiheessa siten, että useamman suon muodostamassa kohteessa kaikkien kartoitettaviksi ehdotettujen soiden nimet mainitaan kohteen nimessä. **Tehdään kesäkuun kokoukseen ELYittäinen kooste kartoitettavien kohteiden määrästä ja pinta-alasta.**

Maastossa liikkuu kesän aikana noin 50 kartoittajaa erimittaisia aikoja. Kartoittajia on sekä ELYissä että Metsähallituksessa. **Lista kartoittajista toimitetaan työryhmälle kesäkuun kokoukseen.**

Kesän aikana suorukkanen seuraa puheenjohtajan johdolla kartoitustilannetta, jotta voidaan tarvittaessa priorisoida kartoituksia. Työryhmälle raportoidaan tilanteesta tarvittaessa.

Kesäkuun kokouksessa esitellään ensimmäiset Zonation testianalyysit. Myös malli kuulemismateriaalista tuodaan kesäkuun kokoukseen.

4. Kohteiden rajaukset

Rajausohjeeseen lisätään ehdotuksen mukainen yleisohje siitä, millä tavalla rajauksissa huomioidaan norot, purot, lammet, järvet ja joet. Täsmennetään vielä ohjetta.

Sovittiin, että **rajausohjeeseen voi lähettää kommentteja 30.5. mennessä. Hyväksytään kesäkuun kokouksessa päivitetty rajaushje.**

5. Maastokartoitukset

Päivitetty maastokartoitusohje ja -lomake oli lähetetty etukäteen. Maastotyötä pyritään tehostamaan ja kohdentamaan lisäämällä karttojen ja ilmakuvien käyttöä kartoitusten suunnittelussa, ojitusalueiden arvioinnissa sekä suoyhdistymätyyppien ja alueellisten erityispiirteiden määrittämisessä. Maastossa kerätään tietoa erityisesti luontotyypeistä ja lajeista. Kartoituksissa ja soidensuojeluohjelman valmistelussa huomioitavat lajit on listattu liitteessä 3.

Kartoittajat kokivat viime vuonna kohteiden rajaamisen vaikeaksi ja sitä on pyritty helpottamaan etukäteen tehdyillä esirajauksilla. Vaikeimmissa ojitusalueiden rajaamiseen liittyvissä ennallistamiskysymyksissä käytetään asiantuntija-apua.

6. Metsähallituksen kuivatustilanneselvitys, päätös aineiston käytöstä soidensuojeluohjelman valmistelussa

Satu Kalpio kertasi pääkohdat Metsähallituksen kuivatustilanneselvityksen taustasta ja tuloksista. Keskusteltiin nykyisiä suojelualueita kuivattavien ojitusalueiden huomioimisen periaatteista soidensuojelun täydennysohjelmassa. Kuivatustilanneselvityksen mukaan suojelualueiden ulkopuolisia ojitusalueita, jotka kuivattavat suojelualueiden soita, on noin 12 300 ha. Näistä 8 755 ha on yksityismailla ja 3 450 ha valtionmailla.

Päätettiin, että prioriteettiluokan I kohteet (valtionmailla noin 600 ha, yksityismailla noin 2 600 ha) otetaan mukaan soidensuojelun täydennysohjelmaehdotukseen. Kohteita ei kartoiteta maastossa, vaan käytetään selvityksessä olevia rajauksia. **Prioriteettiluokan I kohteet listataan ELYittäin ja metsäkasvillisuusvyöhykkeen lohkoittain. Niistä selvitetään myös, ovatko mukana kartoituskohteissa.**

Prioriteettiluokan I kohteiden yksityismaista huomattavalla osalla (noin 1 200 ha) ongelmat olisi ehkä mahdollisesti ratkaistavissa myös ilman maanhankintaa ja ennallistamista, jolloin niitä ei kannata ottaa mukaan ohjelmaehdotukseen. Kalpio lupasi selvittää tätä asiaa lisää.

Prioriteettiluokan II soista tehdään tarkastelu Etelä-Suomen osalta siitä, minkälaisia ovat ja miten jakautuvat metsäkasvillisuusvyöhykkeen lohkoille. Prioriteettiluokan II ja III soiden osalta katsotaan vielä myös muut keinot, joilla tilannetta voidaan parantaa (raportin luku 10).

Kuivatustilanneselvityksessä esiin nostettuja, suojelualueisiin liittyviä ojittamattomia suoalueita (ns. kytkeytyvyyskohteet) on käytetty ohjelmavalmistelutyössä kartoituskohteiden valintaprosessissa yhtenä tausta-aineistona. **Sovittiin, että tehdään lista kartoituksissa mukana olevista kytkeytyvyyskohteista.** Jos samaan suojelualueeseen liittyy kartoitettavan kytkeytyvyyskohteen lisäksi kuivattavia kohteita, ne kannattaa tarkistaa samassa yhteydessä ja harkita myös niiden mukaanottoa.

7. Raportti, luvut 2-3

Jaettiin lukujen 2 ja 3 sisältöluonnokset, joihin oli viety mm. VMI11:n aineistoista laskettuja perustilastoja. Risto Sulkava muistutti, että VMI11 tilastojen kokonaissuopinta-alasta (8,7 milj ha) puuttuu huomattava määrä alkuperäisestä suopinta-alasta, mikä pitää kirjoittaa selkeästi auki. Taulukoiden lisäksi tai sijaan toivottiin graafeja. **Kommentteja luonnoksiin (liitteet 4 ja 5) voi laittaa sihteerille 30.5. mennessä.**

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 10.6.2014 klo 10.00 - 15.00 Ympäristöministeriössä, kokoushuone Foorumi.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.

LIITTEET:

Liite 1. Kainuun kartoitettavien kohteiden priorisointi

Liite 2. Pohjois-Karjalan kohdelista, priorisointi sekä yhdistetyt ja karsitut kohteet

Liite 3. Soidensuojelun täydennysohjelman valmistelussa huomioitavat ensi- ja toissijaiset suolajit

Liite 4. Raportti, luku 2, alustava luonnos

Liite 5. Raportti luku 3, alustava luonnos